

Tema: Vem tror du att du är? – Identitet

Avsnitt 1: Vilken är min identitet?

Vilka faktorer gör oss till dem vi är? I det här avsnittet får vi betrakta oss själva och försöka identifiera de människor, platser och saker som bidrar till att skapa vår självuppfattning.

Varning: Den här delen innehåller länkar till sajter som exempelvis YouTube. Material på externa sajter kan ändras, och du bör alltid kontrollera att materialet är lämpligt för skolelever.

Vad lär sig eleverna i detta avsnitt?

Eleverna kommer att

- se att identiteten inte är huggen i sten utan är formbar,
- inse att olika identiteter är något som bör värdesättas och respekteras,
- förstå att varje land har metoder eller verktyg för att skapa "kollektiva" identiteter,
- resonera sig fram till egna åsikter om tanken på en europeisk identitet/europeiska identiteter.

Undervisningsmaterial

Undervisningsmaterial 1	Ryska dockor
Undervisningsmaterial 2	Kartor över Europa och målningen <i>Europa</i>
Undervisningsmaterial 3	Euromynt
Undervisningsmaterial 4	Karikatyrer av européer

Klassuppgift 1: Vad gör mig till den jag är? (Avsätt 20 minuter för denna övning)

Källa: © Shutterstock

Diskutera med dina elever hur de uppfattar ordet "identitet". Tycker de att det finns en specifik grej som sammanfattar vilka de är? Eller finns det många olika faktorer och egenskaper som tillsammans gör dem till de människor de är i dag? Är identiteten individuell eller kollektiv? Kan den till och med vara både och? Identitet används ofta tillsammans med begrepp som "nationalitet" och "medborgarskap" men även i samband med bestämningsord som exempelvis

”fysisk”, ”socioekonomisk”, ”religiös” och ”kulturell”. För att få eleverna att fundera kring dessa frågor kan du använda dig av litterära källor, t.ex. utdrag ur biografier eller självbiografier; ett mycket användbart exempel är första stycket i Amin Maaloufs bok *Les Identités meurtrières*, som har översatts till flera språk.

Be dina elever att jobba enskilt och fundera på sådana faktorer och egenskaper som gör dem till dem de är, med utgångspunkt i några av de tankegångar som tas upp ovan. Uppmuntra dem att komma på fler faktorer som kanske inte har diskuterats. Försök få eleverna att resonera kring svaren på den här frågan genom att skriva eller rita in sina svar i de ryska dockorna i material 1 och motivera sina val. Den största dockan föreställer den identitet som eleven identifierar sig mest med och den minsta dockan den som eleven identifierar sig minst med. Skriv sedan upp svaren på tavlan i klassrummet eller med hjälp av ett feedbackverktyg på nätet som exempelvis [AnswerGarden](#), och se hur de populäraste svaren växer sig större. Se till att eleverna skriver sina namn baktill på dockorna, eftersom de kommer att få tillbaka dem inför den sista övningen i detta avsnitt. Var noga med att betona att upptäckten av flera olika egenskaper som tillsammans utgör elevens identiteter är någonting positivt – en betraktelse över att identiteten inte är ett enda specifikt begrepp utan snarare består av flera olika aspekter.

Grupparbete 1: Skapa din egen stat! (Avsätt 15 minuter för denna övning)

Dela in klassen i ett antal ungefär lika stora grupper. Eleverna ska här föreställa sig att de har blivit ombedda att bygga upp en helt ny stat som alla medborgare kan känna samhörighet med. Hur kan medborgare i en stat med helt olika identiteter, sedvänjor och trosföreställningar leva fredligt sida vid sida? Just detta har varit en svår nöt i det förgångna och är det för länder än i dag. Låt eleverna utveckla idéer kring detta med följande stolpar som vägledning:

- Gemensamma erfarenheter
- Gemensam politisk/rättslig historia
- Gemensamma ritualer (exempelvis val)
- Gemensamma ideologier/gemensamma rättigheter
- Gemensamma symboler (exempelvis flagga, nationalsång, pass och valuta)
- Ideal som respekt och interkulturell förståelse

När grupperna utvecklar sina föreställningar om sin nya stat bör de även jämföra med vad de andra grupperna har kommit fram till och med hur deras eget land arbetar. Var noga med att förklara för eleverna skillnaden mellan ”stat” och ”nation” med hänvisning till definitionerna i inledningen av det här avsnittet. Kanske kan eleverna komma på ännu bättre sätt att bygga en mer inkluderande stat!

Grupparbete 2: Går det att definiera en europeisk identitet? (Avsätt 20 minuter för denna övning)

Källa: © Shutterstock

Tanken på en nationell identitet är något som de flesta av oss är bekanta med, men finns det något som skulle kunna kallas en europeisk identitet? Många européer ingår i dag i en ekonomisk och monetär union, men räcker sådana faktorer för att skapa en "gemensam" identitet i en världsdel med olika folkslag? Är tanken på en gemensam europeisk identitet ens möjlig i en världsdel med så många olika arv och kulturer? På samma sätt som personliga identiteter ändras och förskjuts är idéer om en europeisk identitet både i det förgångna och i dag föränderliga och kan omformas till något annat, något nytt.

Dela in eleverna i smågrupper och dela ut undervisningsmaterial 2. Be grupperna jämföra Europakartorna från olika århundraden för att få en uppfattning om hur gränserna i Europa ständigt har flyttats, med direkt inverkan på identiteterna hos invånarna i vår världsdel. Eleverna kommer även att få titta på målningen *Europa: Work in Progress* från den permanenta utställningen i Europeiska historiens hus och fundera på dess betydelse i förhållande till kartorna. Be dem besvara följande frågor, som även förekommer i undervisningsmaterial 2:

- Vad ser du när du jämför de tre Europakartorna från medeltiden, renässansen och 1900-talet? Är det något som förvånar dig?
- I målningen *Europa: Work in Progress* har Europas geografiska konturer återgetts med tjocka penseldrag. Vad skapar denna teknik för intryck? Vad tror du konstnären har försökt säga om Europeiska unionen genom att använda denna teknik? Vilka likheter och skillnader finns det mellan denna bild och de tre Europakartorna som du tittade på precis innan?
- Får de här olika kartorna dig att se annorlunda på din egen nationella eller europeiska identitet?

Håll sedan en diskussion i klassen där grupperna delar med sig av sina svar och lämnar feedback till varandra.

EUROPEISKA HISTORIENS HUS

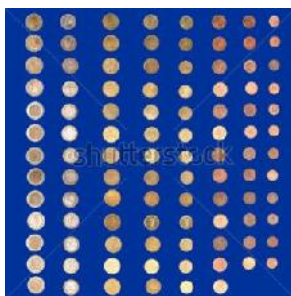
Grupparbete 3: Är européerna verkligen "förenade i mångfalden"? (Avsätt 10 minuter för denna övning)

Bulgarian: Единство в многообразието
Croatian: Ujedinjeni u različitosti
Czech: Jednotná v rozmanitosti
Danish: Forenet i mangfoldighed
Dutch: In verscheidenheid verenigd
English: United in diversity
Estonian: Ühinenud mitmekesisuses
Finnish: Moninaisuudessaan yhtenäinen
French: Unie dans la diversité
German: In Vielfalt geeint
Greek: Ενωμένοι στην πολυμορφία
Hungarian: Egység a sokféleségben
Irish: Aontaithe san éagsúlacht
Italian: Uniti nella diversità
Latvian: Vienoti daudzveidībā
Lithuanian: Suvienijusi įvairovę
Maltese: Magħquda fid-diversità
Polish: Zjednoczeni w różnorodności
Portuguese: Unidade na diversidade
Romanian: Unitate în diversitate
Slovak: Zjednotení v rozmanitosti
Slovene: Združeni v različnosti
Spanish: Unida en la diversidad
Swedish: Förenade i mångfalden

Källa: [Europeiska Unionens webbplats](#)

"Förenade i mångfalden" är Europeiska unionens motto, som du kan se här på de olika officiella EU-språken. Det är ett erkännande av den enorma mångfalden av folkslag, kulturer och traditioner som finns i vår världsdel, men också en antydning om att dessa folkslag och länder har något gemensamt. En annan illustration av detta dubbla förhållande hittar vi på euromyntet, som har dels en gemensam sida, dels en nationell sida som skiljer sig åt mellan olika euroländer. Dela in klassen i smågrupper; låt dem titta på euromyntet i undervisningsmaterial 3 och besvara följande fråga, som även förekommer i det materialet:

- Tycker du att euromyntens utformning ger en god illustration av EU:s motto? Motivera ditt svar.

Källa: © Shutterstock

Låt eleverna lämna feedback i en klassdiskussion. Använd sedan de nationella sidorna av euromyntet som exempel för att få eleverna att inse vilken viktig roll historien och

EUROPEISKA HISTORIENS HUS

minnet ibland har för utformningen av en kollektiv identitet och för hur en nation eller stat definierar sig själv. Be eleverna fundera på vad detta innebär på europeisk nivå: minnen, både bra och dåliga, av historiska händelser ses ofta som faktorer som för européerna närmare varandra. Håller dina elever med om denna tanke eller inte? Vilka typer av händelser i det förflutna anser eleverna skulle kunna skapa en känsla av en gemensam europeisk identitet? Få dem att fundera på varför vissa människor kanske inte känner sig som en del av en "gemensam europeisk" identitet och varför andra gör det.

För att ytterligare vägleda eleverna när det gäller tanken på en gemensam europeisk identitet kan du titta på den här bloggen. Den kan användas som förberedelsematerial för en lektion eller under en övning.

Do you feel part of a common European identity?

Started 25/10/2013 Tutor

Viviane Reding, Vice President of the European Commission, often speaks about her belief that stronger "political union" will be needed if the EU is to survive the coming decades. During a series

Källa: [Debating Europe](#)

Det är viktigt att du påpekar för eleverna att stereotypa föreställningar om olika europeiska identiteter är något som alltid har funnits och som alltjämt lever kvar i det allmänna medvetandet. Karikatyrer kan kränka och sårta människor, även om upphovsmännens avsikt är att de ska vara humoristiska. Dela ut undervisningsmaterial 4 och diskutera tillsammans i klassen elevernas reaktioner på hur olika europeiska identiteter skildras på de två bilderna. Låt eleverna titta på skillnader och likheter mellan bilderna; genom att jämföra de historiska och nutida exemplen kommer de att utveckla en bättre förståelse av karikatyrers innebörd i största allmänhet.

Källa:

EUROPEISKA HISTORIENS HUS

Den tjeckiske konstnären David Černý har också skapat ett kontroversiellt konstverk som spelar på föreställningar om en europeisk identitet och djupt rotade stereotyper. Hans skulptur *Entropa* ställdes ut i Justus Lipsius-byggnaden i Bryssel 2009. Titta på bilderna av Entropa tillsammans med dina elever och hör vad de tycker om konstverket och vad de tror att konstnären velat säga om vad det innebär att vara europé.

Källa: [Sebastien Pirlet/Reuters](#)

Klassuppgift 2: Identitetslager (avsätt 10 minuter för denna övning)

Be eleverna föreställa sig att de befinner sig i följande situation: Du har lämnat Europa och är på besök i en annan världsdel. Någon frågar dig var du kommer från. Vad svarar du? Din region, stad eller nationalitet? Eller svarar du att du kommer från Europa eller något annat?

Be dem även titta på svaren de skrev på de ryska dockorna i klassuppgift 1. Hade de svarat Europa som en del av sin identitet redan i det skedet? Om ja, hur prioriterade de denna del i förhållande till andra? Tillmäter de denna del större betydelse nu efter att ha tänkt igenom och diskuterat frågan om europeisk identitet?

Använd svaren från denna övning för att hålla en debatt om i vad mån eleverna ser sina identiteter knutna till sitt hemland men även till Europa i allmänhet. Känner de anknytning till en vidare europeisk identitet? Om ja, på vilka sätt? Om inte, varför?